

Bydgoszcz, 24 marca 2020 r.

LEG/2020/

Szanowny Pan
Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów

Szanowny Panie Premierze,

W imieniu Izby Gospodarczej „Wodociągi Polskie”, reprezentanta branży wodociągowo-kanalizacyjnej, zrzeszającej 500 przedsiębiorstw, prowadzących działalność o szczególnym znaczeniu strategicznym i gospodarczym tj. w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, w załączeniu przekazujemy uwagi i propozycje rozwiązań do projektu *Ustawy zmieniającej ustawę o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych z dnia 2 marca 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 374)*, projekt z dnia 21.03.2020 roku (zwana dalej : „Ustawą”)

Jednym z istotniejszych wyzwań przed jakimi stają przedsiębiorstwa o szczególnym znaczeniu strategicznym i gospodarczym, w tym, przedsiębiorstwa wod-kan, w sytuacji związanej ze stanem epidemii, jest zminimalizowanie ryzyka zakłócenia ciągłości świadczonych usług.

Zagrożeniem, na które wskazywali Członkowie IGWP, a które pozostaje nadal aktualne w związku z projektem Ustawy, **jest obawa związana z płynnością w sektorze MŚP, jak też mieszkańców- odbiorców usług, co skutkować może obniżeniem lub nawet utratą płynności finansowej w sektorze wod-kan.**

Ustawa przewiduje szereg rozwiązań wspomagających podmioty, których obroty, sprzedaż uległy spadkom, natomiast nie zawiera mechanizmów wsparcia dla podmiotów, które pomimo zachowania ciągłości np. sprzedaży, utracą płynność finansową.

Kolejnym przykładem są rozwiązania w zakresie przestoju ekonomicznego, obniżenia wymiaru czasu pracy, przy jednoczesnym braku rozwiązań dla podmiotów, które muszą zwiększyć wymiar godzin itp. bez uzyskania zwiększonego z tego tytułu przychodu.

Stąd też, IGWP wnioskuje o objęcie systemem wsparcia również tychże przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorstw o znaczeniu strategicznym i gospodarczym.

Poniżej Izba przedstawia szczegółowe uwagi do procedowanej Ustawy.

Ustawa zawiera szereg rozwiązań związanych z ochroną miejsc pracy.

Zdaniem branży, w okresie zagrożenia epidemicznego, Ustawa w sposób wyczerpując winna zawierać rozwiązania związane z ochroną miejsc pracy, przy jednoczesnym zapisie, że w okresie stosowania Ustawy, nie będzie obowiązywać ustawa o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy z dnia 11 października 2013 r. (tj. Dz.U. z 2019, poz. 66).

Zagadnienia związane ze zmianą dotychczasowych warunków pracy i płacy **uregulowane są zarówno w art. 15 g ust. 11-15 jak i w art. 15zf ust. 1,4-6.**

IGWP wskazuje na brak racjonalnego uzasadnienia dla projektowanych zapisów.

Intencją każdego z wymienionych wyżej artykułów jest zastosowanie przez pracodawcę mniej korzystnych warunków zatrudnienia. Art. 15 g ust.11 stanowi m.in. że warunki i tryb wykonywania pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy, pracodawca ustala w układzie zbiorowym pracy lub w porozumieniu z zakładowymi organizacjami związkowymi.

Brak jest już dalszych rozwiązań w Ustawie.

Rodzi się więc pytanie, w jakim trybie ma nastąpić ustalenie w układzie zbiorowym pracy powyższych warunków, tj. czy w trybie zmian do układu zbiorowego pracy, czy może w trybie jego zawieszenia.

Powyższe tryby przewidziane są w kodeksie pracy (art. 24127 i n.), ale są to tryby wymagające czasu, rejestracji itd. Podobne zapisy o możliwości zawarcia porozumienia o stosowaniu mniej korzystnych warunków zatrudnienia pracowników niż wynikające z umów o pracę, zawartych z tymi pracownikami, w zakresie i przez czas ustalone w porozumieniu, znajdują się w art. 15zf ust.1,4 i 5, który dotyczy pracodawcy, u którego nastąpił spadek obrotów gospodarczych, taki sam, o którym mowa w art.15 ust.9.

Na tle proponowanych rozwiązań wydaje się celowe wprowadzenie jednego rozwiązania dotyczącego stosowania przez pracodawcę mniej korzystnych warunków zatrudnienia, niezależnie od przyczyn, które to uzasadniają, tj. pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy, czy też spadku obrotów gospodarczych. Zwrócić przy tym należy uwagę, że przyczyny przestoju ekonomicznego, obniżonego wymiaru czasu pracy to przyczyny, które prowadzą do spadku obrotów gospodarczych.

Tym jednym rozwiązaniem powinno być porozumienie zawarte w sposób określony w art. 15gzf ust.4-5.

W przypadku braku możliwości zawarcia porozumienia, winno być wprowadzone prawo pracodawcy do wprowadzenia samodzielnie nowych warunków pracy i płacy. Powyższe dokumenty zawierałaby wszystkie rozwiązania, o których mowa w art. 15g ust, 11 i art.15gzf ust.1 -6, przy jednoczesnym zapisie, że przepisy kodeksu pracy dotyczące zmian do układów zbiorowych pracy, zawieszania układów zbiorowych pracy, zmian regulaminów wynagradzania nie mają zastosowania w okresie stanu epidemii i do określonego czasu po jej ustaniu, wskazanego w Ustawie.

Art. 15 r powinien zostać zmieniony w zasadniczy sposób.

Brak podstaw do zapisu w ust.1, o ile taki wpływ wystąpił lub może wystąpić, czyli wpływ okoliczności związanych z wystąpieniem COVID-19 na należyte wykonanie tej umowy. Z samego uzasadnienia do Ustawy wynika w sposób jednoznaczny, jak stan epidemii wpływa niekorzystnie na działalność wszystkich przedsiębiorców w kraju i na parametry ekonomiczne, gospodarze zarówno w skali mikro, jak i makro. Przewidziane w ust. 4 i 6 obowiązki sporządzania dokumentów, informacji, oświadczeń, zajmowania stanowisk, pozwalające na zmiany umów zawartych w trybie ustawy o zamówieniach publicznych, wydają się za bardzo rozbudowane, należy je ograniczyć do dwóch, trzech najbardziej istotnych. Opracowanie wymienionych w art.15r ust.1 dokumentów, to ogromny nakład pracy i czasu. W ust.4 należałoby dodać możliwość rozwiązania umowy. W sytuacjach oczywistego kryzysu gospodarczego udowadnianie faktów, które będą powszechnie znane, wydaje się niepotrzebne.

Wg punktu 15zza – starosta może przyznać dofinansowanie części kosztów wynagrodzenia pracownika i przypadających od tego wynagrodzenia składek na ubezpieczenie społeczne w przypadku spadku obrotów, przy czym zapis ten najprawdopodobniej nie dotyczy dużych przedsiębiorców, bowiem ust. 5 stanowi, iż pomoc starosty może być udzielone na 6 miesięcy dla mikro i małych przedsiębiorców i trzy miesiące dla średnich przedsiębiorców.

IGWP zwraca uwagę na pominięcie w Ustawie wsparcia dla dużych przedsiębiorstw. Projekt powinien jasno stanowić, czy taka pomoc będzie przysługiwała dużym przedsiębiorcom, i, na jak długo.

W związku z dodaniem po art. 11 art. od 11a - 11d, dotyczących zasad gospodarowania odpadami, ich transportu, unieszkodliwiania, pojawiła się wątpliwość w zakresie pokrywania kosztów tych działań, jeżeli będą one miały być realizowane przez np. samorządowe osoby prawne, do których niewątpliwie zalicza się wiele przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnym, zajmujących się też odpadami komunalnymi. Zgodnie bowiem z dotychczasowym brzmieniem art. 11, który nie został znowelizowany: "1. Wojewoda może wydawać polecenia obowiązujące wszystkie organy administracji rządowej działające w województwie i państwowe osoby prawne, organy samorządu terytorialnego, samorządowe osoby prawne oraz samorządowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej w związku z przeciwdziałaniem COVID-19. Polecenia podlegają natychmiastowemu wykonaniu. O wydanych poleceniach wojewoda niezwłocznie informuje właściwego ministra."

Z kolei w ust. 2 tego przepisu wskazano, że: " 2. Prezes Rady Ministrów, na wniosek wojewody, po poinformowaniu ministra właściwego do spraw gospodarki może, w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, wydawać polecenia obowiązujące inne, niż wymienione w ust. 1, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej oraz przedsiębiorców. Polecenia są wydawane w drodze decyzji administracyjnej, podlegają one natychmiastowemu wykonaniu z chwilą ich doręczenia lub ogłoszenia oraz nie wymagają uzasadnienia." Zgodnie zaś z ust. 3 ww. przepisu: "3. Wykonywanie zadań, o których mowa w ust. 2, następujące na podstawie umowy zawartej z przedsiębiorcą przez właściwego wojewodę i jest finansowane ze środków budżetu państwa z części budżetowej, której dysponentem jest wojewoda.

Mając na uwadze przytoczone przepisy należy wskazać, że finansowane ze środków z budżetu państwa będą tylko działania wykonywane przez przedsiębiorców na podstawie polecenia wojewody, z którym przedsiębiorca zawrze umowę. A co z finansowaniem poleceń wojewody kierowanych do samorządowych osób prawnych, zwłaszcza w kontekście Ustawy i przewidzenia szeregu zadań z zakresu gospodarki odpadami, których wykonanie może polecić wojewoda w drodze decyzji? Czy to ma oznaczać, że podmioty te mają same finansować te zadania i nie utrzymają za ich realizację rekompensaty?

IGWP wskazuje na konieczność zapewnienia pierwszeństwa w dostępie do usług telekomunikacyjnych (teleinformatycznych) świadczonych przez publicznych operatorów dla przedsiębiorstw, o których mowa w art. 15v ust. 2, w przypadku przeciążenia systemów telekomunikacyjnych.

Wnioskujemy także o zmianę Art. 15 Ustawy w zakresie propozycji zmian w ustawie z dnia 11 maja 2011 r. Prawo o miarach (Dz.U. z 2020 r., poz. 140) w kwestii odnoszącej się do przyrządów pomiarowych, obejmujących także wodomierze. Proponujemy, aby zapis: „danego egzemplarza urządzenia pomiarowego” zastąpić: „danego typu urządzenia pomiarowego wg załączonego wykazu”, mając na uwadze to, że obowiązek legalizacji (lub wymiany) dotyczy również wodomierzy lokalowych, co w przypadku dużego przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego może to być ilość idąca w tysiące egzemplarzy. Ponadto Izba postuluje, aby zrezygnować z konieczności składania wniosków – należałoby z mocy Ustawy przedłużyć o 6 miesięcy dotychczasową legalizację bez żadnych dodatkowych obowiązków.

Z uzasadnienia Ustawy wynika, że wprowadza ona „kolejny dodatkowy zasiłek opiekuńczy”. Z treści przepisu (art. 4 Ustawy) jednak to nie wynika (jest tylko delegacja dla RM do przedłużenia okresu zasiłkowego – ust. 3). Nie pomaga też w interpretacji enigmatyczny art. 53 ustawy, zgodnie z którym: „Do osób, które na dzień wejścia w życie niniejszej ustawy nie skorzystały w całości z dodatkowego zasiłku opiekuńczego, przepis art. 4 ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się w brzmieniu dotychczasowym.” Przepis ten wydaje się być niejasny, nie wynika z niego jaka jest intencja ustawodawcy, czy zasiłek z ustawy przysługuje przez 14 dni, a okres może dopiero wydłużyć RM, czy też Ustawa wprowadza zasiłek na kolejne 14 dni (do już wcześniej Ustawą przyznanych).

Przedkładając powyższe uwagi, w imieniu Członków Izby Gospodarczej „Wodociągi Polskie” wnioskuję o ich uwzględnienie w toku prac nad Ustawą.

z poważaniem

Dorota Jakuta

Dorota Jakuta
Prezes Izby

Do wiadomości:

Pani Jadwiga Emilewicz Minister Rozwoju

Pani Anna Moskwa Sekretarz Stanu w MG MiŻŚ